



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jarmily Kolářové a soudkyň JUDr. Daniely Kabátové a JUDr. Šárky Neuwirthové v právní věci žalobce **Karla M.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného opatrovnící Evou M., bytem xxx, právně zastoupeného JUDr. Věroslavem Alanem, advokátem se sídlem ve Vsetíně, Nad Zámkem 24, proti žalované **Nemocnici Frýdek – Místek, příspěvkové organizaci**, se sídlem ve Frýdku – Místku, El. Krásnohorské 321, zastoupené Mgr. Petrem Poločkem, advokátem se sídlem ve Frýdku – Místku, Novodvorská 667, **o zaplacení částky 64.724 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku – Místku ze dne 17.12.2010, č.j. 18C 155/2009 – 110,

t a k t o:

I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části, tj. v odstavci I. výroku

- pokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci 27.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 27.8.2010 do zaplacení, **p o t v r z u j e**,

- pokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci 15.500 Kč s příslušenstvím, **m ě n í** tak, že v tomto rozsahu se žaloba **z a m í t á**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovaná **je povinna zaplatit** České republice na nákladech řízení částku **521 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu ve Frýdku-Místku.

IV. Žalovaná **je povinna zaplatit** soudní poplatek ve výši **1.080 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu ve Frýdku-Místku.

V. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d ě n í:

Rozsudkem okresního soudu byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci částku 42.500 Kč s úrokem z prodlení tam uvedeným do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Žaloba ohledně částky 21.386 Kč s tam specifikovanými úroky z prodlení byla zamítnuta (výrok II.), žalované byla dále uložena povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení na účet Okresního soudu ve Frýdku - Místku 11.234 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (výrok III.), České republice Okresnímu soudu ve Frýdku – Místku byla uložena povinnost zaplatit zástupci žalobce odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 35.890 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (výrok IV.), a dále byla žalované uložena povinnost zaplatit České republice na účet Okresního soudu ve Frýdku - Místku soudní poplatek ve výši 1.700 Kč a náklady řízení ve výši 815 Kč, vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že dne 09.03.1999 došlo u žalobce k poškození zdraví způsobené žalovanou podáním nevhodného léku Sulfentanilu pro anestezii žalobce, kdy bezprostředně po operaci žalobce a jeho převezení na pokoj došlo k zástavě dýchání a krevního oběhu, což následně vedlo k závažnému poškození mozku a jeho funkcí. Narušeny jsou motorické funkce s postižením držení

těla a končetin s dopadem na chůzi, jemnou motoriku s dopadem na celkovou sebeobslužnost, obratnost, praktické dovednosti. Dále je postižena řeč, i srozumitelnost. Tato tělesná postižení omezují žalobce obecně v pohybu v prostoru a kontaktu s okolním světem při běžných denních aktivitách, potřebuje při nich pomoc, dohled a vedení druhé osoby. Vedle tohoto tělesného poškození došlo u žalobce k poškození mozku, k úbytku intelektových schopností a paměti. Narušeny jsou sociální dovednosti, kontakty a vazby. To vše vytváří obraz středně těžké demence. Jde o poruchu trvalého charakteru. Žalobce byl pravomocně ke dni 18.03.2008 zbaven způsobilosti k právním úkonům. Žalobce je závislý na pomoci jiné osoby ve 24 úkonech. Konkrétně se jedná o pomoc při osobní hygieně, a to chystání zubní pasty, kontroly, zda si žalobce ráno umyl tvář a zuby, chystání jídla, krájení chleba, mytí nádobí po jídle, chystání oblečení, šněrování bot, převozu žalobce na nákupy a výlety, cvičení na žebřinách, vaření jídla, procházky venku, praní prádla, chystání večeře, úklid po večeři. Okresní soud dále vyšel ze zjištění, že matka žalobce a jeho bratr poskytovali žalobci uvedenou pomoc v době od 7 do 22 hodin. Za tuto pomoc opatrovnice žalobce vybrala z jeho účtu 2x po 34.362 Kč. Část peněz převedla na svůj účet, část peněz převedla na účet bratra žalobce Miroslava M. Soud prvního stupně dále zjistil, že na základě pravomocných soudních rozhodnutí byla žalovaná za škodu vzniklou žalobci při poskytování zdravotnických služeb podle § 421a obč. zák. uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu bolestného, náhradu za ztížení společenského uplatnění, náhradu za ztrátu na výdělku, a to po dobu pracovní neschopnosti, náhradu za ztrátu na výdělku při invaliditě a náhradu nákladů spojených s léčením. Dále zjistil, že v bydlišti žalobce poskytuje terénní pečovatelskou službu Farní charita Rožnov pod Radhoštěm ve všední dny v době od 7 do 15 hodin, cena za tuto službu činí 100 Kč za hodinu. Zjištěný skutkový stav soud prvního stupně posoudil podle § 442 odst. 1 obč. zák. a dospěl k závěru, že žalobě lze vyhovět co do částky 42.500 Kč s úrokem z prodlení, neboť v jiném řízení vedeném u Okresního soudu ve Frýdku - Místku byla prokázána objektivní odpovědnost žalované za poškození zdraví žalobce podle § 421a obč. zák. Částku, kterou žalobce uplatnil podanou žalobou, je nutno chápat jako další škodu, která mu vznikla. Soud prvního stupně konstatoval, že žalobce poskytl svým rodinným příslušníkům celkem částku 68.724 Kč, od níž byla odečtena částka 4.000 Kč, což je příspěvek, který je žalobci poskytován na zajištění péče o něho s tím, že o tuto částku žalobce omezil svou žalobu v průběhu řízení a předmětem řízení se tak stala částka 63.886 Kč s příslušenstvím. Soud prvního stupně uvedl, že je nutno vycházet z toho, že bylo prokázáno, že za pečovatelskou službu se platí 100 Kč za hodinu a že tato částka může sloužit jako vodítko pro výpočet odměny, která byla poskytnuta rodinným příslušníkům žalobce, kteří vykonávali péči o něho v době od 7 do 22 hodin, tj. celkem 15 hodin denně a při sazbě 100 Kč za hodinu se jedná o částku 1.500 Kč denně, měsíčně tedy o částku 46.500 Kč. Dovodil, že po odečtení částky 4.000 Kč, kterou žalobce dostává od Městského úřadu v Rožnově pod Radhoštěm k zajištění této péče, je nutno přiznat částku 42.500 Kč. Konstatoval, že konkrétně se jednalo o pomoc žalobci při osobní hygieně, a to chystání zubní pasty, kontroly, zda si žalobce umyl tvář a zuby, chystání jídla, krájení pečiva, mytí nádobí po jídle, chystání oblečení, šněrování bot, převoz žalobce na nákupy a výlety, cvičení na žebřinách, vaření jídla, procházky venku, praní prádla, chystání večeře, úklid po

večeři, pomoc žalobci při mytí ve vaně či sprchování, přikrytí žalobce v noci. O úrocích z prodlení okresní soud rozhodl podle § 517 odst. 2 obč. zák. Propočet náhrady nelze provést tak, jak jej učinil žalobce s tím, že osoby, které pomoc žalobci poskytovaly, nebyly vyškolenými zdravotními pracovníky, a proto jim nenáleží náhrada za práci přesčas, dovolenou, svátky a podobně.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání oba účastníci řízení.

Odvolání žalobce směřovalo proti odst. II. výroku, jímž byla zamítnuta žaloba žalobce ohledně částky 21.386 Kč s příslušenstvím. Žalobce navrhl, aby odvolací soud i v této části rozsudek okresního soudu změnil a žalobě vyhověl.

Žalovaná v odvolání, které směřovala proti odstavci I. výroku, namítala, že závěr o skutkovém stavu, jak jej učinil soud prvního stupně, nemá oporu v provedeném dokazování. Dle jejího názoru žalované soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Základními předpoklady k tomu, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci náklady za „obslužnou péči“, jsou mimo jiné tyto: „obslužná péče“ byla skutečně poskytnuta, byla poskytnuta konkrétními osobami, v konkrétní dny, v konkrétní hodiny a v konkrétním rozsahu, a že žalobce skutečně náklady za tuto péči vynaložil přesně těm osobám, které ji v konkrétní dny, v konkrétní hodiny a v konkrétním rozsahu poskytly. Soud se ovšem vůbec detailně nezabýval tím, kdo konkrétně, ve které dny, hodiny a přesně jakou „obslužnou péči“ žalobci poskytoval a zda vůbec žalobce za tuto „obslužnou péči“ zaplatil přesně těm osobám, které ji takto poskytovaly. Žalovaná rovněž vyslovila názor, že z provedeného dokazování je nade vší pochybnost jasné, že žalobce za „obslužnou péči“, údajně vykonanou v blíže nezjištěné době, nezaplatil. Poukázal na výpověď Evy M., z níž jednoznačně vyplynulo, že Ing. Miroslavu M. žádné peníze jménem žalobce za „obslužnou péči“ nezaplatila. Minimálně příjmový doklad z 28.05.2009 vystavený na Ing. Jaroslava M. je fiktivní. Soud prvního stupně se touto zásadní skutečností nikterak nevypořádal, a to ani s rozpory ve výpovědích obou svědků stran tak zásadní otázky. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu ve výrocích I., III. a V. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobce navrhoval, aby odvolací soud rozsudek v napadené části potvrdil.

Na tomto místě je potřeba poznamenat, že o odvolání proti napadenému rozsudku odvolací soud již dvakrát rozhodoval a v obou případech byl jeho rozsudek zrušen Nálezem Ústavního soudu ČR. V průběhu dalšího řízení vzal žalobce své odvolání proti tomuto rozsudku zpět. Řízení o odvolání žalobce tedy již bylo pravomocně zastaveno a předmětem přezkumného řízení tak zůstala pouze ta část

rozsudku, jímž byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci částku 42.500 Kč s příslušenstvím (výrok I.).

Odvolací soud tedy opětovně přezkoumal napadený rozsudek, a to pouze v části dotčené odvoláním, přezkoumal i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.

Soud prvního stupně provedl v řízení všechny důkazy významné pro právní posouzení věci, správně v souladu s příslušnými ustanoveními o.s.ř. je vyhodnotil a jeho závěr o skutkovém stavu odpovídá obsahu spisu. Odvolací soud proto jeho skutková zjištění přejímá a v podrobnostech na ně odkazuje. Skutkový stav zůstal nezměněn i v odvolacím řízení. Odvolací soud považuje za nesporné, že žalobce je v důsledku shora zmíněného pochybení žalované vážně zdravotně postižen a omezen a že při shora vyjmenovaných úkonech je zcela závislý na pomoci druhé osoby. Za situace, kdy nebylo zjištěno (ani tvrzeno), že by asistenci, případně pomoc při uvedených úkonech, poskytovala žalobci pečovatelská služba, je zcela zřejmé, že mu tuto pomoc v předmětném období (tj. v měsíci prosinci 2008) poskytovali jeho nejbližší příbuzní, tedy matka a bratr, kteří s ním bydleli ve společné domácnosti. Pro posouzení výše nároku je pak zcela bez právního významu, zda matka žalobce (jakožto jeho opatrovník) nějaké finanční částky, které by byly určeny konkrétně na odměnu za uvedenou péči, z účtu žalobce vybrala, případně jejich část předala bratru žalobce.

Jak bylo shora naznačeno, předchozí rozhodnutí odvolacího soudu v této věci byla zrušena Ústavním soudem ČR. Ústavní soud odvolacímu soudu vytýkal, že při výpočtu výše nákladů nerespektoval judikaturu Nejvyššího soudu ČR a nevycházel z částky, kterou by poškozená osoba za odborné pečovatelské služby zaplatila. Částka, kterou odvolací soud žalobci přiznal, je podle jeho názoru v extrémní disproporci s principem plného odškodnění. Při vyčíslení náhrady je potřeba vycházet z částky 46.500 Kč, která je tzv. referenčním bodem, od něhož se lze při použití soudního uvážení odůvodněně odchýlit. Částka 46.500 Kč vychází ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, že v předmětném měsíci (v lednu 2008) pečovali rodinní příslušníci o žalobce 15 hodin denně (v péči o něj se střídali) a že sazba terénní pečovatelské služby v okolí bydliště žalobce v rozhodné době činila 100 Kč za hodinu.

Podle názoru odvolacího soudu a ve shodě s názorem Nejvyššího soudu ČR je potřeba náklady na obslužnou péči o žalobce považovat za účelně vynaložené náklady spojené s léčením ve smyslu ust. § 449 odst. 1 obč. zákona č. 40/1964 Sb. Vázán názorem Ústavního soudu ČR se pak odvolací soud zabýval okolnostmi případu ve smyslu § 2955 obč. zákona č. 89/2012 Sb. a výši náhrady určil podle své úvahy. Jak již bylo uvedeno, odvolací soud považuje za prokázané, že v předmětném měsíci se jeho rodinní příslušníci žalobci věnovali 15 hodin denně (od 7:00 do 22:00

hodin). Nemá ale za to, že po celých těchto 15 hodin nepřetržitě poskytovali žalobci asistenci či pomoc při shora vyjmenovaných úkonech (zejm. např. pomoc při osobní hygieně, chystání jídla, krájení chleba, mytí nádobí po jídle, chystání oblečení, šněrování bot, převozu žalobce na nákupy a výlety, cvičení na žebřinách, vaření jídla, procházky venku, praní prádla, chystání večeře, úklid po večeři). Odvolací soud dospěl k závěru, že i s ohledem na omezení žalobce a nutnost pomoci mu při určitých úkonech, nebyla pomoc ze strany matky a bratra žalobci poskytována nepřetržitě celých 15 hodin (jak vyplývá z obsahu spisu – výpovědi matky, žalobce není tzv. ležák, chodí o holích, také např. luští osmisměrky, dívá se na televizi) ale toliko 10 hodin. Pokud nejbližší příbuzní trávili se žalobcem dalších 5 hodin denně, činili tak právě s ohledem na nejužší příbuzenské vztahy a také proto, že se žalobcem žili ve společné domácnosti. Odvolací soud zde ve shodě se závěrem Nejvyššího soudu ČR (rozsudek sp. zn. 31Cdo 1778/2014) zastává názor, že zde péče těchto nejbližších rodinných příslušníků nepřesáhla rozsah péče v únosné míře pro běžnou lidskou a rodinnou solidaritu a naprosto se nevymykala běžné rodinné spolupráci a přirozené bezplatné péči.

Odvolací soud proto dospěl k závěru, že je namístě žalobci přiznat částku ve výši 27.000 Kč. Náklady na péči v rozsahu 10 hodin denně při sazbě 100 Kč za hodinu a při 31 dnech sice činí 31.000 Kč, od této částky však bylo potřeba odečíst 4.000 Kč, tedy částku, která je žalobci vyplácena z titulu příspěvku na péči. I když Ústavní soud ČR odvolacímu soudu opakovaně vytýkal, že při výpočtu nákladů tuto částku zohlednil, odvolací soud nemůže přehlédnout, že sám žalobce výslovně v žalobě i v následujících podáních, jimiž žalobou disponoval, tuto částku zohledňoval, sám tuto částku odečítal od částek, které by mu podle jeho výpočtů měla žalovaná uhradit.

Ze všech uvedených důvodů odvolací soud rozsudek okresního soudu v napadené části, pokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci částku 27.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 27.8.2010 do zaplacení, podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil, apokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci další částku ve výši 15.500 Kč s příslušenstvím, podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil tak, že v tomto rozsahu žalobu zamítl.

Protože odvolací soud napadený rozsudek částečně změnil, podle § 224 odst. 2 o.s.ř. mu příslušelo nově rozhodnout o nákladech řízení.

Žalobce měl v tomto řízení pouze částečný úspěch. Požadoval zaplacení částky ve výši 64.724 Kč a přisouzeno mu bylo 27.000 Kč, což je 42% ze žalované částky. Měl by proto podle § 142 odst. 2 o.s.ř. zaplatit žalobci, který byl z větší části úspěšný, poměrnou část nákladů řízení. Odvolací soud je však toho názoru, že jsou zde důvody hodné zvláštního zřetele, pro které lze podle § 150 o.s.ř. náhradu nákladů řízení nepřiznat. Tyto důvody odvolací soud shledal v okolnostech tohoto

případu, kdy žalobce je těžce zdravotně postižený, nesvéprávný a tedy sám neměl možnost řízení a jeho průběh jakkoli ovlivnit. Pokud by žalobci byla uložena povinnost zaplatit žalované (případně státu) náklady řízení, bylo by to ve vztahu k němu nepřiměřeně tvrdé. Žalované proto náhrada nákladů řízení přiznána nebyla.

Nově pak odvolací soud rozhodoval i o nákladech státu. I zde kromě ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. vycházel i z ust. § 150 téhož zákona a povinnost platit státu náklady řízení uložil pouze žalované. Jak bylo shora uvedeno, žalovaná měla v řízení neúspěch v rozsahu 42%, a proto byla zavázána zaplatit 42% z částky, která byla vyplacena svědkovi Ing. M. (1.241 Kč), tedy částku ve výši 521 Kč.

V souladu s ust. § 2 odst. 3 zák. č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích pak byla žalovaná zavázána zaplatit soudní poplatek ve výši 1.080 Kč.

Náhrada nákladů odvolacího řízení pak nebyla žalované přiznána, přestože měla v tomto řízení převážný úspěch. I zde odvolací soud použil ust. § 150 o.s.ř. ze shora již uvedených důvodů.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **není dovolání přípustné.**

V Ostravě dne 28. května 2015

Za správnost vyhotovení:
Renáta Poláchová

JUDr. Jarmila Kolářová, v.r.
předsedkyně senátu